

Styresak 2018-16

Saksframlegg

Arkivkode: 2015/8293

Saksbehandler: Monika Olsen

Dato saksframlegg: 04.09.2018

Møtedato: per e-post 04.09-10.09.18

Kysttorsk – høring av forslag om beskyttelse av gyteområder og forbud mot å fiske torsk fra Telemark til svenskegrensen

Bakgrunn

Fiskeridirektoratet har 8. juni 2018 sendt på høring forslag om ny forskrift om forbud mot fiske i gyteområder for torsk og endret forskrift om utøvelse av fisket i sjøen fra Telemark til svenskegrensen. Høringsfristen er satt til 9. september 2018.

Fiskeridirektoratet begrunner forslaget med at kyst- og fjordtorsken i Sør-Norge har gått tilbake over tid og nå er på et historisk lavmål. Fiskeridirektoratet ser derfor ikke noen vei utenom nye tiltak som reduserer dødeligheten av torsk betydelig. Det foreslås både å beskytte viktige gytefelt på kysten fra Lindesnes til svenskegrensen, samt å redusere dødelighet av torsk forårsaket av fiske fra om med Telemark til svenskegrensen.

Som faglig grunnlag henvises til Havforskningsinstituttets rapport: «Kunnskapsstatus kysttorsk i sør (Svenskegrensa-Stad)». «Krafttak for kysttorsken» gjennomførte sitt første år med prøvefiske i 2017. Prøvene viser at kysttorsk utgjør 30 % av torskebestanden i Ytre Hvaler nasjonalpark, og 13 % av torskebestanden i Færder nasjonalpark. Dette dokumenterer at det fortsatt finnes noe kysttorsk i Ytre Oslofjord, som da Fiskeridirektoratet ønsker å bevare.

Det ene forslaget går ut på å forby all fiske og fangst i torskens viktigste gyteområder i perioden 1. januar til 30 april. Forbudet gjelder både yrkes- og fritidsfiske og fangst ved dykking. Unntatt er fiske etter sjøørret som reguleres etter lakse- og innlandsfiskeoven. Gyteområder kartlagt i forbindelse med gytefeltkartleggingen utført i 2008 er lagt til grunn for konkretisering av områder.

Det andre forslaget går ut på å forby alt fiske etter torsk innenfor grunnlinjen på strekningen fra og med Telemark til svenskegrensen. Forbudet inkluderer bruk av bunnsatte garn, og all bifangst av torsk skal settes ut igjen. Forbudet omfatter også yrkesfiske. Ved trålfiske etter reke og kreps innføres påbud om sorteringsrist.

Forbudene vil være hjemlet i havressursloven. Fiske etter sjøørret og laks som er regulert etter laks- og innlandsfiskeoven, vil ikke bli berørt av forbudene.

Høringsforslaget er sendt ut parallelt med at Krafttak for kysttorsken legger fram forslag til bevaringsområder for kysttorsk i Ytre Oslofjord.

Det vises til vedleggene 1– 3 (høringsbrev, HI-rapport Kunnskapsstatus om kysttorsk og rapport Krafttak for kysttorsken).

Forvalters vurdering

I samsvar med prosjektet Krafttak for kysttorsken, er forvalter urolig for treffsikkerheten og forankringen i høringsforslaget. Kunnskapsgrunnlaget er ikke oppdatert, og det er ikke på plass referanseområder (nullfiskeområder), med tanke på oppfølging og evaluering av tiltakets effekt gjennom forskning.

Det må også understrekes at dette tiltaket kom svært overraskende, i og med at det i disse tider pågår et arbeid med å etablere bevaringsområder for kysttorsk i Ytre Oslofjord, med Fiskeridirektoratet som prosjekteier i «Krafttak for kysttorsken».

Behov for videreføring av arbeidet med utforming og plassering av bevaringsområder innenfor, eller i tilknytning til Færder- og Ytre Hvaler nasjonalparker:

Fiskeridirektoratet sitt forslag medfører en storskala fiskeriregulering, som vil medføre et endret forvaltningsregime i et større geografisk område. «Krafttak for kysttorsken» er gitt et mandat i høringsbrevet, der forsøksfisket (med ruser og teiner i mai måned, samt stereovideo i august) som gjennomføres i regi av prosjektet, anbefales videreført for å overvåke «etter-effekter» av et nytt forvaltningsregime dersom dette realiseres. For å oppnå god kunnskap om effektene av denne endringen - og skille ut effekten av tiltaket fra andre mulige kilder til endring - vil det være avgjørende å ha referanseområder/ kontrollområder der fiske ikke forekommer. «Krafttak for kysttorsken» sitt igangsatte arbeid med å peke ut og innføre aktuelle bevaringsområder i Ytre Oslofjord er således svært nyttig for å opprette slike områder, og dermed fremskaffe kunnskap om hvor godt et allment forbud mot landing av torsk fungerer, sammenlignet med områder der høsting er strengt regulert eller ikke forekommer (bevaringsområder/ nullfiskeområder).

Sesongmessig fredning av gyteområder:

Havforskningsinstituttet gjennomførte gytefeltkartlegging i det aktuelle området våren 2018. Resultatene herfra avviker mye fra det kunnskapsgrunnlaget fra 2008, som Fiskeridirektoratet har lagt til grunn for sitt forslag. Oppdateringene fra 2018 bør brukes ved valg av gyteområder som skal få et særskilt vern.

Kommentar til sesongmessig fredning av gytefelt:

Beste tilgjengelige kunnskap om bevegelsene til kysttorsk/ fjordtorsk tilsier at voksen torsk benytter/ befinner seg i de samme områdene hele året. Dermed er det sannsynlig at gytefeltene brukes av lokal torsk hele året, også i periodene utenom

selve gytetiden. I tillegg er det vist at fiskedødeligheten for kysttorsk er høyest i sommermånedene, med en topp i juli. Dette tilsier at for områder karakterisert som gytefelt bør det være fiskeforbud hele året, i lys av intensjonen som er å gi særskilt vern til sårbare, lokale gytebestander av kysttorsk/ fjordtorsk.

Omfang:

Det opprinnelige mandatet i Krafttak for kysttorsken har vært å opprette et utvalg av bevaringsområder, som følges opp med måling av effekter gjennom prøvefiske.

Slik forvalter ser det finnes det to alternative veier å gå:

1. Arbeidet med bevaringsområder i Ytre Oslofjord fullføres og tilsvarende utvalg av områder etableres i indre Oslofjord og Telemark. Dette kan skje i regi av helhetlig forvaltningsplan for Oslofjorden, som nå startes opp fra Regjeringen. Med de metodene som brukes i Krafttak for kysttorsken vil dette være treffsikre tiltak, med støtte i et godt, oppdatert faktaunderlag. Erfaringer viser at en utvidelse til også å omfatte Indre Oslofjord og Telemark kan være på plass i løpet av et år.

I dette alternativet vil arbeidet med hummervern også kunne integreres, slik man har gjort i Østfold (Krafttak for kysttorsken).

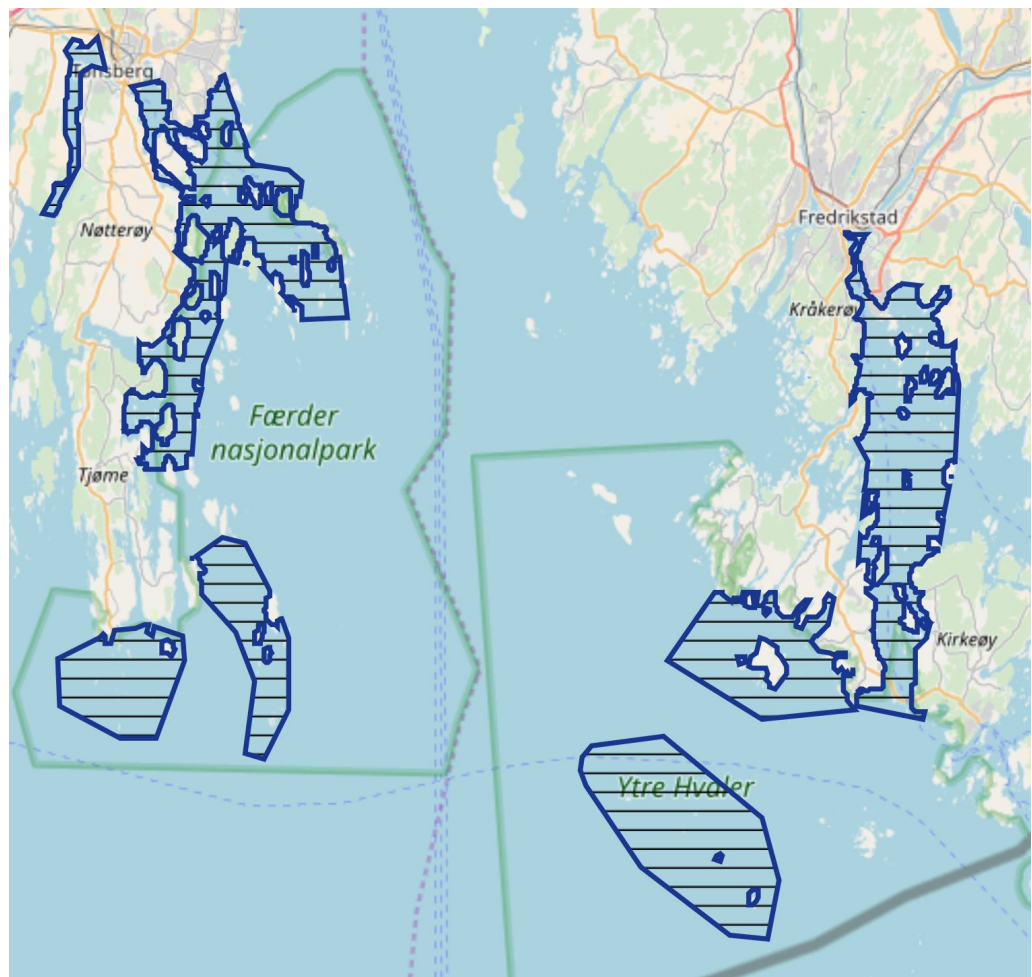

Fig. 1. Aktuelle områder for bevaring i Ytre Oslofjord, innenfor eller i tilknytning til Færder- og Ytre Hvaler nasjonalparker, basert på all tilgjengelig biologisk informasjon og lokal økologisk kunnskap.

2. Fiskeridirektoratets forslag om å frede all torsk innenfor grunnlinjen gjennomføres. I tillegg etableres planlagte bevaringsområder som er utviklet gjennom Krafttak for kysttorsken, som referanseområder (nullfiskeområder). Behov for slike områder er understreket av Havforskningsinstituttet og vil bli fremmet i høringsuttalelse fra HI. I dette alternativet vil vi altså få en generell, omfattende fredning og i tillegg et utvalg av nullfiskeområder. Dette blir omfattende reguleringer og vil kunne møte stor motstand i befolkningen. I arbeidet med nasjonalparkene har vi vært opptatt av å finne god balanse mellom bruk og vern. Forvalter reiser spørsmål ved om en slik balansegang er ivaretatt gjennom alternativ 2.

Helhetlig forvaltningsplan for Oslofjorden

Forvalter gjør oppmerksom på at Stortinget nylig har vedtatt at det skal lages en helhetlig forvaltningsplan for Oslofjorden. Marine bevaringsområder inngår i dette. Saken er nå under oppfølging av Regjeringen. Planen skal være en paraply over tiltak i fjorden og skal ikke forsinke pågående eller planlagte aktiviteter.

Forvalters forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret er urolige for legitimiteten i befolkningen og kunnskapsgrunnlaget /treffsikkerheten i Fiskeridirektoratets forslag til torskefredning i Oslofjordregionen. Vi er redde for at den generelle fredningen pluss utvalgte referanseområder (nullfiskeområder) vil bli oppfattet som for dramatisk i fiskerimiljøet og befolkningen generelt. Arbeidet med nasjonalparkene og Krafttak for kysttorsken har blitt godt mottatt i befolkningen og har et godt omdømme. Vi er redde for at dette kan bli revet ned ved gjennomføring av alternativ 2 over.

Styringsgruppen går derfor inn for å etablere bevaringsområder for hele regionen etter de prinsipper og faktagrunnlag som er anvendt i Krafttak for kysttorsken, dvs. alternativ 1. Dette alternativet vil også kunne gi et godt hummervern for hele regionen fra og med Telemark til Svenskegrensen. Supplering med områder i Indre Oslofjord og Telemark bør gjøres som en del av Helhetlig forvaltningsplan for Oslofjorden, som nylig er vedtatt av Stortinget og nå er under oppfølging i Regjeringen. Det vises til vedlegg 3 *Design og plassering av bevaringsområder – rapportering fra arbeidsgruppen for «Krafttak for kysttorsken»*.

Vedtak

Styret vedtok enstemmig:

Nasjonalparkstyret er urolige for legitimiteten i befolkningen og kunnskapsgrunnlaget /treffsikkerheten i Fiskeridirektoratets forslag til torskefredning i Oslofjordregionen. Vi er redde for at den generelle fredningen pluss utvalgte referanseområder (nullfiskeområder) vil bli oppfattet som for dramatisk i fiskerimiljøet og befolkningen generelt. Arbeidet med nasjonalparkene og Krafttak for kysttorsken har blitt godt mottatt i befolkningen og har et

godt omdømme. Vi er redde for at dette kan blir revet ned ved gjennomføring av alternativ 2 over.

Styringsgruppen går derfor inn for å etablere bevaringsområder for hele regionen etter de prinsipper og faktagrunnlag som er anvendt i Krafftak for kysttorsken, dvs. alternativ 1. Dette alternativet vil også kunne gi et godt hummervern for hele regionen fra og med Telemark til Svenskegrensen. Supplering med områder i Indre Oslofjord og Telemark bør gjøres som en del av Helhetlig forvaltningsplan for Oslofjorden, som nylig er vedtatt av Stortinget og nå er under oppfølging i Regjeringen. Det vises til vedlegg 3 *Design og plassering av bevaringsområder – rapportering fra arbeidsgruppen for «Krafftak for kysttorsken»*.

Vedlegg

1. Høringsbrev Fiskeridirektoratet
2. Kunnskapsstatus kysttorsk i sør 2016 HI
3. Rapport fra arbeidsgruppen for «Krafftak for kysttorsken»

Kopi til

Fiskeridirektoratet
Østfold fiskerlag
Hvaler kommune
Fredrikstad kommune
Østfold fylkeskommune